

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ЧЕКАН О. І. Теоретико-методологічні аспекти освітнього процесу сучасного дошкільника з ООП	211
ЧЕКАН О. І., ДОЧИНЕЦЬ Г. Д., ВОВЧОК В. М. Ігрова діяльність як чинник розвитку зв'язного мовлення дітей із ЗНМ	213
ЧЕКАН О. І., ЛУКАЧИНА Л. В., ЧУБИРКО К. Я. Наукові підходи щодо розвитку ігрової діяльності у дитини- дошкільника, що має ООП	215
ЧЕКАН О. І., МАРКУСЬ Ю. М., МАТЬОЛА І. В. Особливості пізнавальної діяльності дітей з ООП	216
ЧЕРЕПАНЯ М.Т. Соціальні інституції Закарпаття першої половини ХХ століття	218
ЧЕРЕПАНЯ Н.І., МАТЕНЬКО Д. Театралізована діяльність у ЗДО як засіб музично-естетичного розвитку дітей	220
ЧЕРЕПАНЯ Н.І., ЧЕХ Н. Особливості формування соціально-моральної особистості в умовах співпраці закладу дошкільної освіти і сім'ї	222
ЧОВРІЙ С. Ю. Актуалізація ретродосвіду присвоєння кваліфікації вчителям початкових шкіл на Закарпатті (друга половина ХІХ – 40-і роки ХХ століття)	224
ШВАРДАК М.В. Особливості прийняття управлінських рішень керівником закладу освіти	226
ШВАРДАК М. В., ГИЧКА Т. І. Якість освіти: суть поняття та особливості оцінювання	227
ШКРІБА С. Стежками дитинства Івана Ющука	229
ШУТІЙ М.В., КУЗЬМА-КАЧУР М.І. Використання методів проблемного навчання на уроках у початковій школі	231

РОЗДІЛ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТРАЄКТОРІЇ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

БАРЧІЙ М.С., ВОРОНОВА О.Ю. Психологічні аспекти дистанційного навчання в сучасних умовах.....	234
БОБИРЄВА О.С. Концептуальний, змістовий та процесуальний рівень розробки інтерактивних технологій під час формування фахової компетентності у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.....	236
БРЕЦКО І. І., ВАРГА В.С., БУЧМЕЙ І.І. Психологічні особливості становлення емоційної компетентності студентів.....	238
ВАРГА В.-Д.М., БАРНА Х.В. Характеристика рівнів загального недорозвинення мовлення.....	240
ВАРГА В.С., БУЧМЕЙ І.І., КИСЛЯК Н.С. Психологічні особливості старшого шкільного віку.....	241
ВЛАСЮК С.І., ЧЕРЕПАНЯ Н.І. Фактори впливу на формування психофізичного здоров'я дітей дошкільного віку.....	243
ГАВРИШКО С.Г., ІЛЬКАНИЧ Н. М. Особливості мотивації учнів початкової школи до занять фізичними вправами.....	245
ГАРАПКО В. І. Роль групової роботи у навчанні писемного мовлення англійською мовою старшокласників.....	247
HERSTSOVSKA N., HUDACHEK V. Components of the content of lexical competence.....	249
ГЛАГОЛА Є., ТЕЛИЧКО Н. Комунікативний підхід як основа методики формування англомовної комунікативної компетентності учнів старшої школи.....	250
ДЕЯК В.В., ІВАНОВА В.В. Психолого-педагогічні засади словесної творчості дітей дошкільного віку.....	252

На сучасному етапі розвитку керівнику закладу освіти необхідно працювати в період реорганізації управлінської діяльності та функціональних обов'язків, які пов'язані з різноманітними умовами розвитку країни і збільшенням умінь в сфері менеджменту освіти. Суб'єкту управлінського впливу необхідно по-новому структурувати практичні та наукові знання з теорії управління [3]. Спеціальні комунікативні навички допомагають чітко сформулювати завдання, вирішити конфліктні ситуації, ефективно проводити ділові переговори. Тому професійна культура виступає важливим чинником управлінської діяльності керівника освітнього закладу. Під час оцінки рішень він намагається спрогнозувати результат, але через ряд певних чинників і зовнішніх змін, інколи, це неможливо. Тому важливим компонентом у прийнятті управлінського рішення є визначення ймовірності його можливої реалізації відповідно до конкретних намірів. Шанси на ефективну реалізацію збільшуються в тому випадку, коли до процесу його прийняття залучене певне коло працівників закладу освіти, а також приведення в дію всього процесу управління, в тому числі організуючої та мотивуючої функцій.

Реалізація управлінських рішень керівником закладу освіти слугує основним критерієм управлінської діяльності, що являє собою алгоритм дій поетапної роботи для досягнення ефективних результатів. Він виступає певним інструментом впливу на підлеглих і виконує роль прямої ланки зв'язку керівника закладу і співробітників [4].

Таким чином, управлінські рішення у закладах освіти виступають основними компонентами управлінської діяльності, які спрямовані на вирішення певних освітніх завдань та проблем шляхом визначення найефективнішого алгоритму дій для реалізації встановлених завдань.

Література

1. Мала Н.Т. Управлінські рішення: класифікація та процес прийняття. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку»*. Львів: Видавництво «Львівська політехніка». 2007. № 605. С. 20-24.
2. Stubler E. *Founders. Innovators in education*. Edmonton: University of Alberta Press. 2019.
3. Shvardak M. Modern technologies of management of educational establishments. *International Scientific Journal "Education and Science"*. 2018. 24(1). 227-230.
4. Shvardak M., Bozhynskyi N., Bozhynskyi B., Kondratenko N., & Marchenko H. Features of Management Decisions by the Head of an Educational Institution, Their Assessment in the Conditions of Crisis. *Journal of Higher Education Theory and Practice*. 2021. 21(14). 127-135.

УДК 37(477)

ШВАРДАК М. В., ГИЧКА Т. І.
Мукачівський державний університет

ЯКІСТЬ ОСВІТИ: СУТЬ ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ

Освіта, як і будь-яка послуга, повинна відповідати актуальним потребам суспільства. Сьогодні в процесі реформування є важливо наблизити українську освіту до європейських стандартів: збагатити передовим міжнародним освітнім

досвідом, удосконалити структуру, забезпечити висококваліфікованими педагогічними кадрами і по завершенню навчання отримати всебічно та гармонійно розвинену особистість, яка здатна успішно самореалізуватися в суспільстві. Це все характеризується таким поняттям як «якість освіти».

Міжнародна організація зі стандартизації ІСО визначає якість як «сукупність характеристик об'єкта, що належать до його здатності задовольняти встановлені та передбачувані потреби» [1]. Якість є найголовнішою проблемою у всіх сферах нашої життєдіяльності, адже саме якісна освіта **розвиває емоційний інтелект та** допомагає сформувати навички, які потенційно приводять людство до професійного успіху.

Станом на сьогодні є різні підходи до трактування поняття «якість освіти», тому і нема однозначності. Наприклад, батьки під цим терміном розуміють рівень навченості своїх дітей, їх всебічний розвиток та вміння використовувати набуті знання в житті; вчителі – оволодіння учнями ключовими компетентностями, здобуття призових місць на олімпіадах різних рівнів та сучасне матеріально-технічне забезпечення в освітніх закладах; учні – цікавість навчання, високі бали при складанні ЗНО і вступ випускників до найрейтинговіших університетів; роботодавці – здатність застосовувати знання, вміння та навички на практиці [2].

Відповідно до закону України «Про освіту» (2017 р.) якість освіти визначається як «комплекс характеристик освітнього процесу, що визначають послідовне та практично ефективне формування компетентності та професійної свідомості. Це певний рівень знань і вмінь, розумового, фізичного й морального розвитку, якого досягли випускники освітнього закладу відповідно до запланованих цілей навчання і виховання» [3].

Опираючись на вищесказані слова, слід зазначити, що досягненню такого рівня якості освіти сприяє систематичний моніторинг діяльності освітнього процесу. Оцінка якості освіти в освітніх закладах є однією з педагогічних проблем, адже якість оцінюється не тільки за кінцевим результатом навчання, а й безпосередньо за процесом та умовами досягнення цього результату.

Згідно з цим в Україні встановлено порядок проведення моніторингу. Для його забезпечення розроблені спеціальні механізми, критерії, заходи, правила, процедури проведення, які допомагають оцінити стан рівня освіти.

Для оцінювання якості освіти є важливий комплексний аналіз системи освіти, як якості освіти в цілому, так і її складників окремо. Основними чинниками, за якими оцінюється якість освіти є взаємодія учасників освітнього процесу, кваліфікація педагогічних працівників, ефективне управління закладом освіти і освітнє середовище. Ці чинники залежать від мети та змісту освіти, методів, організації і технологій. Чим детальніше буде сформована оцінка вищеперерахованих характеристик, тим більш успішним буде управління якістю освіти. На продукування характеристик якості освіти потрібно впливати, а значить ними необхідно керувати. Керівник, який готовий керувати освітнім процесом, адаптовуючись до викликів суспільства – це запорука високої якості освіти.

Доречно зауважити, що за дотримання якості освітньої діяльності закладів освіти на території відповідної області відповідають територіальні органи, які надають рекомендації щодо кращої внутрішньої системи забезпечення якості освіти та проводять інституційний аудит, який є зовнішньою перевіркою закладів освіти на дотримання вимог у сфері освіти.

Інституційні аудити проводяться в закладах освіти не більше одного разу на 10 років. Позаплановий аудит може проходити з ініціативи засновника закладу освіти, його директора, або через підтверджені низькі результати зовнішнього незалежного оцінювання якості освіти.

За результатами аудиту школа отримує висновок про якість освітньої діяльності та управлінських процесів, рекомендації щодо вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти та назву рівня на якому наразі перебуває школа: високому, достатньому, рівні, що вимагає покращення та низькому [4].

На закінчення варто зазначити, що важливим у процесі забезпечення якості освіти є розуміння та ставлення до цього процесу безпосередніх виконавців – освітян. Саме від них залежить і ефективність процесу реформування освіти, що його, практично третє десятиріччя, переживає освітня галузь. Тому з метою підвищення якості освіти доречно продовжувати створювати низку професійних платформ, щоб забезпечити надавачів освітніх послуг якісними знаннями та професійними навичками, які будуть сприяти всебічному розвитку сучасної особистості.

Література

1. Системи управління якістю. Основні положення та словник. ДСТУ ISO 9000-2001 (ISO 9000-2000, IDT), 2001. Київ: Держстандарт України.

2. Що думають про якість роботи школи і якість освіти директори шкіл, учні, їхні батьки та освітні експерти: Бриф за результатами дослідження. 2021. 20 с. URL: https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2021/03/SHHo_dumayut_yakist_ოსვiti_brief_education_quality_2020.pdf (дата звернення: 28.04.2022).

3. Про освіту: Закон України від 16.07.2019 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 26.04.2022)

4. Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 09.01.2019 № 17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-19> (дата звернення: 02.05.2022).

УДК 82-051:929(043.2)

ШКРІБА С.

Мукачівський державний університет

СТЕЖКАМИ ДИТИНСТВА ІВАНА ЮЩУКА

Іван Пилипович Ющук був однією із найдіяльніших і найяскравіших постатей українського мовознавства й педагогіки другої половини ХХ – перших десятиліть ХХІ століття. Він був видатним лінгвістом, професором, автором понад тридцяти підручників і посібників з української мови, низки ґрунтовних наукових досліджень, перекладачем. І. Ющук був удостоєний громадського

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>